

„Itt a farsang, áll a bál...”

„Itt a farsang, áll a bál...” – hangzott az énekszó az elmúlt hetekben óvodánkban. Ez alkalommal két időpontban, február 6-án a kis- és középső csoportos óvodások, február 12-én a bölcsődés gyermekek és a nagycsoportos óvodások öltöttek magukra jelmezt.

A farsang vízkeresztől hamvazószerdáig tartó időszak. Vidám tevékenységek, változatos programok színesítették mindennapjainkat. A több héten át tartó készülődés során lehetőség nyílt arra, hogy tréfás mondókákat, verseket tanuljunk és felelevenítsük a már tanult farsangi dalokat. Megismerkedtünk a Busó járás hagyományával és Gyertyaszentelő Boldogasszony napján kíváncsian kémeztük az eget; vajon kibújik-e a medve a barlangjából?

Farsang napján a gyermekek és a felnőttek is maskarába bújtak, amit Dunai Kati néni fotókon, Karcsi bácsi videofelvételen örökített meg. A gyerekeknek Grim Zsolt cukrász süített finom süteményt, amit ez alkalomból is szeretnénk megköszönni.

A közös tánc után felöltöttük a szalmabábot, a kiszét, majd miután kitáncoltuk, az óvoda udvarán hangos énekléssel, zajkeltéssel elijesztettük a telet, elégettük a kiske babot.

A farsangi időszakot hamvazószerdán, február 14-én Kepenyés Pál – „Pali bácsi” – zenés műsorával zártuk. Bízunk benne, hogy mulatozásunk, zenélésünk elijesztette a telet és hamarosan várhatjuk a tavaszt. A zenés műsort az SZMK támogatta. Köszönjük!

FARKAS MÁRIA
óvodavezető

TISZTELT VÁLASZTÓPOLGÁROK!

ÁDER JÁNOS KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK – MAGYARORSZÁG ALAPTÖRVÉNYE 2. CIKK (3) BEKEZDÉSÉNEK MEGFELELŐEN – AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK ÁLTALÁNOS VÁLASZTÁSÁT 2018. ÁPRILIS 8. NAPJÁRA TŰZTE KI.

A választási rendszer

Az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdése alapján a választás általános, egyenlő, közvetlen és titkos. Az Országgyűlés **199 képviselőből áll**. A választásokat ún. vegyes választási rendszerben bonyolítják le, amelynek megfelelően **106 egyéni választókerületi képviselő** mellett **93 képviselő országos listáról** jut képviselői mandátumhoz.

Egyéni választókerületben a képviselőjelölt párt egyéni jelöltjeként vagy független jelöltként indulhat. Két vagy több párt közös jelöltet is állíthat. Az egyéni választókerületben történő jelöltállításához **legalább 500 választópolgár**

ajánlása szükséges. Egy személy akár **több képviselőjelöltet is ajánlhat**, az ajánlás ún. **ajánlóíveken** történik.

Országos lista pártlistaként vagy nemzetiségi listaként állítható. Pártlistát az a párt állíthat, amely – legalább 9 megyében és a fővárosban – összesen legalább 27 egyéni választókerületben egyéni képviselőjelöltet állított. Nemzetiségi listát – nemzetiségenként egyet – az országos nemzetiségi önkormányzatok állíthatnak. A nemzetiségi lista állításához a névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként szereplő

HIRDETMÉNY

A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK KITŰZTE AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK 2018. ÉVI VÁLASZTÁSÁT.

A szavazás napja:

2018. április 8.

A szavazás

6:00 órától 19:00 óráig tart.

Névjegyzék

A névjegyzékben szereplő választópolgárok a névjegyzékbe történt felvételükről, valamint a szavazás helyéről és idejéről **értesítőt** kapnak.

A névjegyzék a helyi választási irodában (polgármesteri hivatalban) tekinthető meg.

Ajánlás

A választókerületben választójoggal rendelkező választópolgár

2018. március 5-ig ajánlóíven ajánlhat jelöltet.

A jelöléshez legalább **500 választópolgár érvényes ajánlása** szükséges.

Egy választópolgár több jelöltet is ajánlhat, de egy jelöltet csak egyszer.

Szavazás

A magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár személyesen szavazhat

az értesítőn feltüntetett szavazóhelyiségben.

A mozgásában korlátozott választópolgár mozgóurnát kérhet.

A szavazás napján lakóhelyétől távol tartózkodó választópolgár **belföldön** az általa megjelölt településen átjelentkezéssel, **külföldön** Magyarország külképviseletein adhatja le szavazatát.

Átjelentkezést 2018. április 6-án 16:00 óráig,

a külképviseleti névjegyzékbe való felvételt 2018. március 31-én 16:00 óráig lehet kérni a www.valasztas.hu oldalon vagy levélben, illetve személyesen a lakóhely szerinti illetékes helyi választási irodától.

Szavazni egy egyéni választókerületi jelöltre és egy országos listára lehet.

Az országgyűlési választáson **nemzetiségiként regisztrált** választópolgár pártlista helyett nemzetiségi listára szavazhat.

Részletes tájékoztatásért forduljon a polgármesteri hivatalban működő helyi választási irodához, vagy látogassa meg a www.valasztas.hu weboldalt.

Nemzeti Választási Iroda

www.szabadkigyos.hu

E-mail: iksztszabadkigyos@gmail.com

Tisztelt Választópolgárok!

Folytatás a 2. oldalról.

választópolgárok legalább 1%-ának ajánlása, de legfeljebb 1500 ajánlás szükséges.

A belföldi állandó lakcímmel rendelkező választópolgárok a fentieknek megfelelően két szavazólapot kapnak a szavazókörben: mindenki szavazhat egyrészt az **egyéni választókerületi képviselőjelöltek** valamelyikére, valamint leadhatja szavazatát **pártlistára vagy nemzetiségi listára**.

A belföldi állandó lakcímmel nem rendelkező magyar állampolgárok kizárólag pártlistára adhatják le szavazatukat, egyéni képviselőjelöltre nem voksolhatnak.

Nemzetiségi névjegyzék

Azon választópolgárok, akik nem kérték nemzetiségi névjegyzékbe vételüket, vagy kérték ugyan, de csak a nemzetiségi önkormányzati választásokra kiterjedő hatállyal, pártlistán adhatják le szavazatukat.

Akik az országgyűlési képviselők választására is kiterjedő hatállyal 2018. március 23. napjáig kérték vagy kérik nemzetiségi névjegyzékbe vételüket (az erre rendszeresített űrlap „B” rovatát is bejelölték), pártlista helyett nemzetiségi listára szavazhatnak.

Fontos, hogy akik korábban (akár a 2014. évi általános választások előtt) kérték nemzetiségi névjegyzékbe vételüket, és kérelmüket nem vonták vissza, azok jelenleg is a nemzetiségi névjegyzékben szerepelnek! Amennyiben ők továbbra is (ugyanabban) a nemzetiségi névjegyzékben kívánnak szerepelni, nincs tennivalójuk. Amennyiben korábban kérték nemzetiségi névjegyzékbe vételüket az országgyűlési képviselők választására is kiterjedő hatállyal, de

2018. április 8. napján mégis inkább pártlistára kívánnak szavazni, kérelmüket 2018. április 6. napjáig módosíthatják.

A választópolgárokat érintő további fontos határidők

Jelöltet ajánlani **2018. március 5. napjáig** lehet.

Azon belföldi lakóhellyel rendelkező választópolgárok, akik valamely külképviseleten kívánnak szavazni, külképviseleti névjegyzékbe vételüket **2018. március 31. (szombat) 16 óráig** kérhetik.

Azon belföldi lakóhellyel rendelkező választópolgárok, akik a lakóhelyüktől eltérő belföldi településen kívánnak szavazni, **2018. április 6. (péntek) 16 óráig** nyújthatják be az átjelentkezési kérelmet.

Mozgóurna-kérelem **2018. április 6. (péntek) 16 óráig** nyújtható be a Helyi Választási Irodánál vagy **a szavazás napján 15 óráig** annál a szavazatszámlláló bizottságnál, amelynek névjegyzékében a kérelmező szerepel.

Szavazni belföldön **2018. április 8. (vasárnap) reggel 6 és 19 óra között** lehet.

Figyelmeztetés okmányok érvényességével kapcsolatban

Kérjük a Tisztelt Választópolgárokat, hogy ne felejtsek el időben megvizsgálni **személyazonosító és lakcímet igazoló okmányaik érvényességét** és szükség esetén gondoskodjanak a Járási Hivatal Kormányablak Osztályánál azok cseréjéről. **Érvénytelen okmánnyal** ugyanis nem igazolható megfelelően a személyazonosság, illetőleg a lakcím, ezért **az adott választópolgár nem szavazhat**.

ZATYKÓ KATALIN
jegyző, a Választási Iroda vezetője

MEGHÍVÓ

Szabadkigyós Község Önkormányzat Képviselő-testülete

A KÖZSÉG 2018. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSÉRŐL

KÖZMEGHALLGATÁST

tart, melyre minden érdeklődőt tisztelettel meghív.

Ideje: 2018. február 22. (csütörtök) 16 óra

Helye: Szabadkigyósi Polgármesteri Hivatal tanácskozóterme

www.szabadkigyos.hu
E-mail: iksztzszabadkigyos@gmail.com

Beszámoló Szabadkígyós Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2018. január havi döntéseiről

Képviselő-testületi állásfoglalás született a kötelező betelepítési kvótával kapcsolatban

A képviselő-testület úgy határozott, hogy elutasítja a Soros-tervet, és azt, hogy a településünkön bevándorlásszervező irodát működtessenek, valamint a településekre komoly fenyegetést jelentő tömeges betelepítés miatt felkéri Magyarország Kormányát, hogy ha kell, jogszabályokkal lépjen fel a Soros-terv és a bevándorlásszervező Soros-szervezetek ellen.

Elfogadták a Calendula Kártya bevezetésével kapcsolatos tájékoztatót

A képviselő-testület elfogadta Krisztik Csaba Calendula Kártya menedzser szóbeli tájékoztatóját a Calendula Kártya bevezetésével kapcsolatban.

A Településrendezési Eszközök 2018. évi módosításának előkészítésével kapcsolatban döntöttek

A képviselő-testület hozzájárult a hatályos Településrendezési Eszközök 2018. évi módosításának előkészítéséhez. Megállapította, hogy a Településrendezési Eszközök jelen módosítását elindító településfejlesztési döntés összhangban van Szabadkígyós község hatályos településfejlesztési koncepciójával, így annak módosítása nem válik szükségessé. Előírta, hogy a módosítással a település biológiai aktivitásértéke nem csökkenhet, valamint kötelezte Balogh József polgármestert, hogy a tervezésre kössön Tervezési megbízási szerződést.

Döntöttek az Inkubátorházhoz kapcsolódó Szabadkígyós 050/1. hrsz.-ú építési telken tervezett beruházással érintett területekkel kapcsolatban

A képviselő-testület az Inkubátorházhoz kapcsolódó Szabadkígyós 050/1. hrsz.-ú építési telken tervezett beruházással érintett területeket kiemelt fejlesztési területekké nyilvánította.

Elfogadták a településkép védelméről szóló önkormányzati rendelettel kapcsolatos tájékoztatást

A képviselő-testület a Szabadkígyós Község településképe védelméről szóló rendeletének tervezetével kapcsolatos tájékoztatót elfogadta.

A Polgármester 2018. évi szabadságát megállapították, szabadságtervét elfogadták

A képviselő-testület Balogh József polgármester 2018. évi szabadságát 106 napban állapította meg, és a Polgármester 2018. évi szabadság ütemezését elfogadta.

Az általános iskolai közrehatások tervezetével egyetértettek

A képviselő-testület egyetért a Szabadkígyósi Általános Iskola Szabadkígyós település köznevelési területére kiterjedő kötelező felvételi körzetével.

A „Meglévő inkubátorház bővítése, korszerűsítése Szabadkígyóson” című TOP-1.1.2-16-BS1-2017-00007 azonosító számú nyertes pályázattal kapcsolatban döntöttek

A képviselő-testület elfogadta Bajaczn Mihály okleveles építészmérnök ajánlatát, és felhatalmazta Balogh József polgármestert a tervezési szerződés aláírására, továbbá a beruházáshoz szükséges engedélyek megszerzése érdekében további intézkedések megtételére.

Módosították a helyi építési szabályzatról szóló önkormányzati rendeletet

A képviselő-testület a 120. számú vasútvonal, Békéscsaba-Lőkösháza szakasz fejlesztése kapcsán minősített többséggel Szabadkígyós Község Önkormányzatának 1/2018. (I. 26.) számú önkormányzati rendeletét Szabadkígyós Község helyi építési szabályzatról szóló 14/2005. (IV. 26.) számú önkormányzati rendeletének módosításáról a jegyzőkönyvhöz csatolt szövegezzel megalkotta.

Tájékoztatás a szelektív hulladékgyűjtő edény igénylésével kapcsolatban

Tájékoztatjuk a lakosságot, hogy a **szelektív hulladékgyűjtő edények igénylésének határideje 2018. február 28.**

A hulladékgyűjtő edény (sárga színű kuka) átvételére a Szabadkígyósi Polgármesteri Hivatal titkárságán már csak korlátozott számban van lehetőség. A megmaradt edények jelentős része elszállításra került, ezért igénylésük 2018. március 1-jétől már kizárólag ingatlan vásárlása

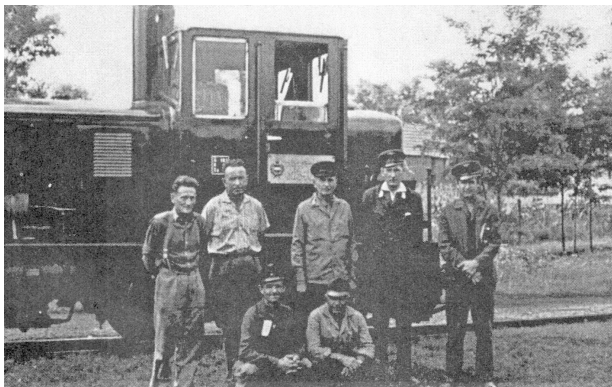
esetén lesz lehetséges, abban az esetben, ha a megvásárolt ingatlannál még nem rendelkeznek szelektív hulladékgyűjtő edénnyel. A szelektív hulladékgyűjtő edény üritése a Szabadkígyós honlapján található táblázatban megjelölt időpontokban fog történni.

A sárga színű kukák következő üritése 2018. március 9-én lesz.

Szabadkígyósi Polgármesteri Hivatal

Emlékezzünk a hajdani gazdasági kisvasútra 125 éve, 1893-ban döntöttek a vasút megépítéséről

Már sajnos kevesen emlékezünk a hajdani alföldi kisvasútra, hiszen 56 év telt el azóta, hogy 1971. november 1-jén utoljára áthaladt kürtölve a dízel motorvonat. Sokan nézték könnyezve a gyászos eseményt. A történet 1899. július 24-én kezdődött és 1971. november 1-ig tartott.

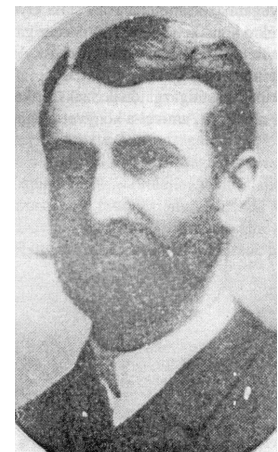
A sínek Szabadkígyóson a kövesút déli oldalán voltak, ahol most árok van. Sokan a korszerű közlekedésben, az autóbusz forgalomban bíztak. Akkoriban úgy nevezték a vonatot, hogy vicinális. A menetidő több mint egy óra volt, míg az autóbusz 30 perc alatt Békéscsabára ért. Ebben az időben a műutat megjavították, kiszélesítették, portalanították. Sokan érdeklődtek, hogy mi indokolta a kisvasút megépítését. Erre egyetlen válasz volt, a bővítés ártermelés. Békés megye mezőgazdasága egyre fejlődött. A felgyülemlett termény, például a búza, kukorica, cukorrépa szállítása egyre nehezebb volt, hiszen a közutak minősége már nem volt megfelelő, így megoldást kellett keresni. Lehetőleg olcsó úthálózatot kellett létrehozni, és annak megépítését

minél előbb befejezni. Erre 1894-ben Boros Béni talált megoldást, aki az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak Igazgatóságának főmérnöke volt. A keskeny nyomtávú vasút megépítésének végső szándékát az 1893. évi rendkívüli csapadékos idő adta meg, mivel a nagy sár miatt az áru szállítása lehetetlenné vált.

Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak Igazgatósága 1894 decemberében ülésezett, mely ülés során elfogadták a kisvasút megépítését. A Csanád megyei Gazdasági Iparvasút kiadta az engedélyt, majd megalakult az Alföldi Első Gazdasági Vasút. Az előmunkálatokat Sármezei Endre vasútépítő főmérnök irányította, melyhez a mezőhegyesi ménes birtok már üzemben lévő kisvasútját vette alapul.

Az alábbi kisvasutak épültek:

- 1894 Kovácsháza – Kupapuszta (15,4 km)
- 1899 Kovácsháza – Csanádapáca – Békéscsaba (55,3 km)
- 1903 Békéscsaba – Békés (15 km)
- 1904 Békés – Vésztő (24 km)
- 1905 Géza-major – Tótkomlós (8,6 km)
- 1925 Géza-major – Kaszaper – Orosháza (14,5 km)

*Sármezei Endre
főmérnök
(1859–1939)*

Folytatás a 6. oldalon.

Emlékezzünk a hajdani gazdasági kisvasútra

125 éve, 1893-ban döntöttek a vasút megépítéséről

Folytatás az 5. oldalról.

- 1926 Orosháza – Gyopáros (4 km)
- 1948 Tótkomlós – Békéssámszon (11 km)
- 1949 Pusztaföldvár elágazás – Pusztaföldvár (5,6 km)
- 1949 Ludad – Tarhos – Vizesfás (12 km)
- 1949 Gyopárosfürdő – Rákóczi telep (2,7 km)

A mezőhegyesi Magyar Királyi Ménestől vették át a műszaki rajzokat, a váltók leírását, a vasúti kocsik méreteit, valamint a mozdony fajtáit. A vonalbejárás 1894 áprilisában volt, a jegyzőkönyvet 1894. május 4-én írták meg Kunágotán. A bizottságot Kovács Gyula a Vasúti és Hajózási Főfelügyelőség képviselője irányította. A műszaki leírásban szerepelt, hogy a sínek alá 1,3 méter hosszú talpfákat kell elhelyezni. Az ágyazat 1,6 méter-es homok volt, melynek vastagsága 20 cm volt. A kitérőkben az ágyazat kavics volt, melynek el kellett érnie a 25 cm-t. Az iparvágányokat csak azok a magánszemélyek használhatták, akik a vasút építését anyagilag is támogatták. A részvényesek névsorát külön jegyzék tartalmazta.

Sármezey Endre főmérnök 32 000 méter sínt rendelt. A 4600 darab 7 méteres sínt a Roessemann és Kühnemann cég szállította le. A Kaszab és Brenner cég hozta le a 71 000 darab sínszeget, a 10 000 darab csavart, stb. Bonczosdról 40 vasúti teherkocsi talpfát szállítottak ide.

A sínek nyomtávja a belső sínfejtől 760 mm volt. Nem készültek el az útkereszteződéseknel a sorompók, így őrköt kellett oda állítani. A megállókhöz kutakat kellett ásni a gőzmozdonyok vízutánpótlásához. Az építési költség 200 000 koronába került, és állami támogatás nélkül épült meg Kovácsháza közelében. A vasút üzemelését az Arad-Csanádi Első Vasúttársaság végezte.

A Békéscsaba–Kovácsháza vasútvonal építésére az engedélyt nem a Gazdasági Vasút, hanem Beliczey Géza földbirtokos és Rosenthal Ignác malomtulajdonos kapta. Az engedély a Békéscsaba–Doboz közötti vasút építésére is szólt. Az építkezés nem valósult meg, mert időközben Békéscsaba és Doboz között megépült a makadámút.

A részvény vásárlása tovább folyt. Többek között Gróf Wenckheim Frigyes 100 000 koronáért, Békés megye 60 000 koronáért, Csanádapáca 20 000 koronáért, Újkígyós 10 000 koronáért vásárolt részvényeket.

A vasúti pályát úgy építették meg, hogy a sebesség nem lehetett 20 km/h. A Mezőkovácsházától Békéscsabaig terjedő vasútvonal működési engedélyt 1899 májusában írták alá, és azt az 1899. évi X. számú törvénycikk hagyta jóvá. Az Újkígyós – Ókígyós (Szabadkígyós) vasútvonal megépítéséhez a földet és a homokot Újkígyóson termelték ki. A homokbánya még ma is megvan, ezek a gödrök árulkodnak az egykori nagy beruházásról. A bánya főnöke Matyelka József volt.

A vasútvonal megépítésével egyidőben meg kellett építeni a kiszolgáló épületeket. A gőzmozdonyok feltöltéséhez ásott kutakat, raktárakat, őrházakat, hídmérleget építettek. A kis vasút két helyen, az aradi vasútvonalon és a gyulai vasútvonalon keresztezte a MÁV vonatot. Az aradi vasút 1920 előtt dupla vasútvonal volt. Az Antant utasítására a román határtól 100 km-re az egyik sínpart fel kellett bontani. Ezt még a mai napig nem építették vissza.

1899. július 22-én, amikor minden elkészült, a vonal bejárása megtörtént. A bizottságot Ney Ferenc vasút és hajózási főfelügyelő vezette, de jelen volt Arad, Békés és Csanád megye képviselője is. Itt volt Sármezey Endre főmérnök, a vasút tervezője is. A bizottság 70 főből állt, akik feldíszített különvonaton érkeztek az állomásokra, ahol sor kerítettek az ünnepi beszédekre. A bizottság Békéscsabán a Széchenyi ligetben egy ünnepi ebédet tartott, ahol pohárköszöntők hangzottak el. Beszámolót tartott Sármezey Endre főmérnök, aki többek között azt is elmondta, hogy a vasút összesen 946 000 koronába került, kilométerenként 17 106 korona volt a költsége. Nagy érdeklődéssel figyelték gróf Wenckheim Frigyes, az Arad-Csanádi Első Vasúttársaság elnökének felszólalását, melyben méltatta a vidék gazdáinak munkáját és pénzügyi támogatását. A bizottság az egész vonalra megadta a közforgalmi engedélyt, a közlekedés 1899. július 24-én megindult.

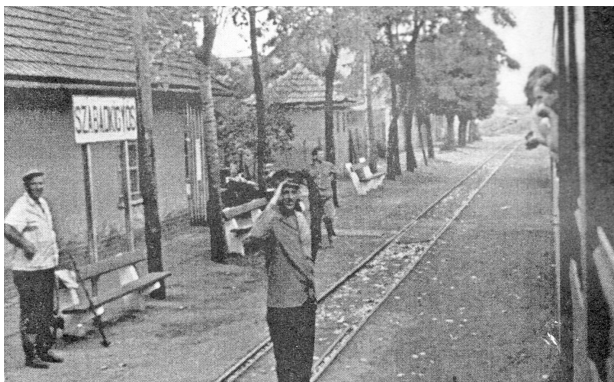
Az állomáshelyek a következők voltak: Újkígyós (gazdabolt melletti épület), Józsefmajori út (feltételes megálló), Szabadkígyós-Alsó (1950-től a mai Kossuth téri autóbussz megálló, itt egy földre helyezett régi vagon volt a váró), Ókígyós Nagymajor (a varroda melletti épület, amelyről hiányzik az emléktábla) Salát-tanya Kenderföld (feltételes megálló), Hűtőházi megálló (1960-as évek végétől),

Folytatás a 7. oldalon.

Emlékezzünk a hajdani gazdasági kisvasútra

125 éve, 1893-ban döntöttek a vasút megépítéséről

Folytatás a 6. oldalról.

Békéscsaba végállomás (jelenleg a Penny áll ott). A végállomással szemben volt a FUTURA gabonaközraktár iparvágánnyal.

Alighogy elkészült a kisvasút hálózata, 1951-ben már elkezdtek tárgyalni a felszámolásáról, megszüntetéséről. A gazdasági kisvasút (GV) fokozatosan a MÁV kezelésébe került. Először a Békéscsaba–Békés–Vésztő vasútvonal felszámolását kezdték el két ütemben. 1960. október 1-én a 14 km-es Békéscsaba–Békés vonalon, majd 1962. január 1-én a Békés–Vésztő–Ludasd–Vizesfás 38 km-es vonalon állították le a forgalmat. A Békéscsabától délre eső vasútvonalak még kegyelmet kaptak. Érdemes megemlíteni, hogy 1966-ban a GV 1,3 millió utast szállított. Naponta 20 személyvonat és 6 tehervonat közlekedett, a legnagyobb forgalom Újkígyós és Békéscsaba között volt. Békéscsabáról 379 ezer, Újkígyósról 286 ezer, Szabadkígyósról 245 ezer utas szállt fel a vonatra. Az utasok nagyrészt munkába járó emberek és tanulók voltak.

1966-ban 101 ezer tonna mennyiségű árut szállítottak, főleg cukorrépát, kenderet, nyers répaszeletet, szenet, tűzifát, fűrészárut. A cukorrépát Sarkadra és Mezőhegyesre szállították.

A Vasúti Tudományos Kutató Intézet szakértői 1967-ben a Békéscsaba–Békéssámson vonal gazdasági vizsgálatát végezték, mely 60 km-t tett ki. Az adatok alapján napi 3500 utast és 180 ezer tonna árut szállítottak. A működés veszteséges volt, mivel 4,6 millió forint bevétel keletkezett, a kiadás költsége viszont elérte a 12,6 millió forintot. Évenként 8-10 millió forint volt a veszteség, így a bizottság a vasútvonal megszüntetését javasolta. Megjegyzés záradékában szerepel, hogy a vasútvonal 1985-ig felújítást nem igényel.

A gazdasági kisvasútra az akkori közlekedéspolitikai mondta ki a végleges ítéletet 1960 és 1970 között. Erre ekkor még nem volt szükség, hiszen 15-20 évig minden felújítás nélkül ment volna még a szállítás. Sokan javasolták, hogy korszerűsítsék a vonalakat, így tovább üzemelhet a kisvasút, mivel nem ez volt az egyetlen veszteséges üzem. A javaslatokat persze nem fogadták el.

A vasúti kocsik fapadosok voltak, a fűtést vaskályhával oldották meg. Az indulási állomáson külön személyzet salakolta ki a kályhát, ellátták gyújtóssal, majd hajnalban meggyújtották a tüzet, kannákban szenet készítettek, a kalauzok pedig ügyeltek a tűzre. A vagonban sokszor nagy volt a füst, ilyenkor a szellőztetéssel a meleg is elment. Korábban volt I. osztályú kocsik is, de ezt később kivonták a forgalomból. Nyáron teherkocsiból nyitott járműveket alakítottak ki, ezeket szintén fapaddal látták el. Külön nem dohányzó kocsik nem voltak. A szerelvényt először gőzmozdonyok, majd később az 1960-as évektől dízelmotor üzemű mozdonyok vontatták. A dízel mozdonyokat Franciaországból, majd később Olaszországból vásárolták. A második világháború után megindult a hazai motorgyártás is.

A vasúti pályát az ún. vonalór naponta ellenőrizte. Békéscsabától Újkígyósig gyalog ment, és figyelte a sínsegeket, az összekötő csavarokat. A kisvasút alkalmazottai szükség esetén elvégezték a javításokat, mivel mindig volt náluk egy villáskulcs és egy kalapács. Az észlelésekről naplót vezettek, és a pályamesternek jelentést kellett írni róluk. Ahol a talpfa „vízsákos” volt, ott a pályamunkások a talpát kicserélték, alákrampácsoltak, mivel a sín könnyen eltört és a szerelvény kisiklott. Id. Frontó József sok évig dolgozott vonalórként. A pályamunkások csoportvezetője id. Lipták Mihály (1897–1981) volt, aki a munkásokkal a megadott vonalon ún. szerkocsival közlekedett a kijelölt pontig. A szerkocsi csak platóból állt, és mind a két végére 1 m-es gerenda volt felerősítve, melyre két fiatal az egyik lábával rátérdelt, míg a másik lábukkal lökték a kocsit. A szerkocsin voltak a talpfák, különböző alkatrészek, szerszámok. A munkások a platón ültek. Ha vonat érkezett, akkor a szerkocsit leemelték, majd visszahelyezés után tovább folytatták útjukat. A pályamester ún. sínkerékpárral közlekedett,

Folytatás a 8. oldalon.

Emlékezzünk a hajdani gazdasági kisvasútra

125 éve, 1893-ban döntöttek a vasút megépítéséről

Folytatás a 7. oldalról.

miközben a pálya bejárását végezte és a munkásokat ellenőrizte. A vasúti igazgatóság vezetői sínautókkal utaztak a helyszínre. A pályamunkások mellett dolgoztak a „fúrós cigányok”. A talpfákba lyukat fúrtak, hogy a „sliffer” talpszeget be tudják ütni. Sokáig Rostás Farkas József újkígyósi lakos gyártotta helyszínen a fúrókat. Ez a szakma is régen kihalt.

Meg kell említeni a hajdani Ókígyósi uradalmi gazdasági kisvasutat is. A kisvasutat gróf Wenckheim József (1877–1952) földbirtokos 1922-ben építtette. A kisvasút a mai Szabadkígyós területén volt felépítve, ahol a Zrínyi utca található. A sínek a mai Galiba úton haladtak, keresztezték az Apáti utat, és leágaztak a Frigyes majorba. Ezután a téglarégető felé haladtak, majd a Krisztián majorban értek véget. A vasút keleti oldala a Kőrifás útra kanyarodott, keresztezte az Újkígyós–Ókígyós vasútvonalat, majd a makadám műutat. Tovább haladt a magtár felé, elhaladt a mérlegház (cukorrépa átvevő ház) előtt, majd az út a cselédházak előtt folytatódott. A sínek itt leágaztak a Skutari (kanászház) felé, és a kocsmá mellett töltésen haladtak be a majorba. A cselédház előtti sínek a Nagymajoron keresztül haladtak át, ismét keresztezték a síneket és a műutat, majd a ma is meglévő töltésen jutottak ki a MÁV Nagyállomásra. A cukorrépát ezen az úton szállították lórékban, majd az állomáson kézi erővel (Rákóczi Raffael, Frontó József, Labanc Demeter) rakták át a nagy vasúti kocsikba. A szállítás lóvontatással történt. A gróf 1924-ben gőzmozdony használatára kért és kapott engedélyt. Az uradalmi kisvasút főleg a cukorrépa betakarítására épült. Voltak olyan 6-7 méterre összeszerelt sínek, melyeket ideiglenesen ráépítettek az ún. főpályára. A sínparkot 6-8 ember a cukorrépa kupacok mellé vitte, ahol összeszerelték a lórékat, majd rátolták, és a rakodást elvégezték. A megrakott lórékat a nagy MÁV állomásokra vontatták.

A második világháború után a vasút rövid ideig az Ókígyósi Földműves Szövetkezet tulajdonába került, majd 1949-ben a megalakuló Gyulai Gazdasági Vasutak Nemzeti Vállalat vette át a vonalak és

járművek üzemeltetését. Végül 1954-ben a síneket felbontották, a járműveket elszállították. Az Újkígyós–Szabadkígyós vasútvonal felszedése vállalkozási alapon történt. A MÁV képviselője összeírta a jelentkezőket és kijelölte a munkaterületet. A síneket szétszerelték, majd félreállították. A talpfákat a vállalkozók felszedték és ingyen hazaszállították, így nem kellett részükre munkabért fizetni. A síneket a helyi MgTsz a tanácsháza elé vontatta, jelenleg ott áll a Czigler emlékmű a majorban. A síneket végül 1-2 év alatt elszállították onnan.

A hajdani vasútvonal Békéscsabán a jelenlegi Andrássy úton haladt a Kossuth tér felé. A Csaba Center előtt volt a kitérő, majd a sínek áthaladtak az út jobb oldalára, és a Fiume előtt kanyarodtak le a Kossuth téri állomásra. A katolikus templom előtt volt egy elágazás, ami a Kossuth téren keresztül az István malomig vezetett. A vonat a Kossuth téri állomásról indult Békésre.

A kisvasút egykori alkalmazottai Keller József, Kocsor Mihály, Illyés Gergely állomásfőnökök, Gajda István szertáros, Suhajda István mozdonyvezető (majori lakos), Lipták Mihály (1898–1981) pályaeépítést vezető, ifj. Lipták Mihály (1922–1983) újkígyósi állomásfőnök.

Gáspár Lajos és Ancsin Ilona elbeszélése alapján tudomásomra jutott, hogy 1912-ben a Novák tanya irányában kettő vonat összeütközött, 12 személy sérült meg, haláleset nem történt. Szintén adatgyűjtés során jutott tudomásomra, hogy 1937. október 22-én a Nagymajorban (Görbe háznál) a vasúti sínek sorompó nélkül haladtak át a műúton. Flender György 16 éves fiatalember fogattal közelítette meg a sínpart, a mozdony rásípolt, a lovak megijedtek, és a gőzmozdony elé rohantak, amely Flender Györgyöt halálra gázolta.

A tanulmány a saját kutatómunkám, megírásához segítséget nyújtott Dr. Horváth Ferenc leírása, Váradai Sándor, Wolfarth Antal, Balogh József polgármester, szabadkígyósi lakosok, valamint néhai Frankó György. Bővebb rajzok a Két évszázad a Wenckheim családdal című könyvemben találhatóak.

HANKÓ JÓZSEF
helytörténeti kutató

A felnőtt és gyermek házi orvosi ügyelet működési rendje

- **FELNŐTT ÜGYELET** – **Helyszín:** Békéscsaba, Gyulai út 18. Réthy Pál Kórház Rendelőintézet Belgyógyászati tömb, Földszint. **Telefonszám: 06 66/555-424.**
- **GYERMEK ÜGYELET** – **Helyszín:** Békéscsaba, Gyulai út 18. Réthy Pál Kórház Rendelőintézet Belgyógyászati tömb, Földszint. **Telefonszám: 06 66/555-362.**

Az **ügyeleti idő munkanapokon 16–08 óráig, munkaszüneti napokon 08–08 óráig** tart.

Mindkét ügyelet a Réthy Pál Kórház központi telefonszámain keresztül is elérhető:

06 66/441-411 és 06 66/555-555.